

1. ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΑΜΥΝΑ ΣΕ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΚΕΝΟ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 14/11/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 14/11/2025

Σελίδα: 14

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΟΝΕΙΡΟ
ΤΟΥ Π.Κ. ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗ

Ευρωπαϊκή άμυνα σε πολιτικό κενό;

Οι εκθέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη νέα διεύθυνση της ΕΕ – που μόλις δημοσιοποιήθηκαν – αποκαλύπτουν, μεταξύ άλλων, τη μεγάλη αντίφαση: η Ένωση πιστεύει ότι μπορεί να αναπτύξει αποτελεσματική άμυνα σ’ ένα πολιτικό κενό για να αντιμετωπίσει την επιθετικότητα της Ρωσίας. Πρόκειται για έναν απλοϊκό μύθο/προσέγγιση. Για να αντιμετωπίσει τη Ρωσία και να την οδηγήσει στην ήττα (στην Ουκρανία), η Ένωση θα πρέπει συνολικά να είναι πολιτικά/θεσμικά ισχυρή. Και η Ένωση αυτή τη στιγμή δεν είναι. Αντιμετωπίζει το φάσμα της υπαρξιακής κατάρρευσης που τροφοδοτείται από πέντε επιμέρους προκλήσεις/απειλές:

Πρώτον, τη ρωσική επιθετικότητα η οποία, εάν δεν ηττηθεί στην Ουκρανία, απειλεί συνολικά τη σταθερότητα στην ευρωπαϊκή ήπειρο. Επομένως μέχρι το 2030 το αργότερο η Ευρώπη θα πρέπει να είναι έτοιμη να την αντιμετωπίσει επί του πεδίου. Όθεν η ανάγκη για την ανάπτυξη αποτελεσματικής άμυνας μέσα σε ένα πλαίσιο ισχυρής ΕΕ.

Δεύτερον, τον κίνδυνο η Ένωση να καταστεί υποτελής, προτεκτοράτο των ΗΠΑ λόγω κυρίως της πολιτικής του προέδρου Τραμπ. Η Ένωση έχει αποδεχθεί αδιαμαρτύρητα σχεδόν την επιβολή δασμών 15% στις ευρωπαϊκές εξαγωγές, αποδέχθηκε τη δέσμευση έπιπτα από αίτημα Τραμπ να αυξήσει τις αμυντικές δαπάνες στο 5% του ΑΕΠ (με την εξαίρεση της Ισπανίας). Ενώ παράλληλα βλέπει να παραγκωνίζεται στις διεθνείς υποθέσεις είτε πρόκειται για την ειρήνευση στη Γάζα ή τον τερματισμό του πολέμου στην Ουκρανία κ.λπ.

Τρίτον, την άνοδο των εθνολαϊκιστικών δυνάμεων (sovereignists). Μπορεί το κεντρώο κόμμα D66 να σημείωσε σημαντική εκλογική νίκη στην Ολλανδία, ωστόσο η Ακροδεξιά διατηρεί ισχυρή θέση. Ενώ κυβερνά σε Ιταλία, Τσεχία, Ουγγαρία, Σλοβακία, Σουηδία, Φινλανδία. Και το σημαντικότερο, βρίσκεται ήδη στη δεύτερη εκλογική θέση στις δύο χώρες-υπερδυνάμεις της Ένωσης, Γερμανία και Γαλλία, με αξιώσεις να καταλάβει την εξουσία στις επερχόμενες εκλογές. Παράλληλα, το ένα τέταρτο των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου αποτελείται από εθνολαϊκιστικές δυνάμεις όπως και ένας σημαντικός αριθμός μελών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Κοινός στόχος όλων αυτών είναι να καταλύσουν την Ένωση ως υπερεθνική οντότητα επαναφέροντας την κυριαρχία του εθνικού κράτους.

Τέταρτον, την οικονομική - τεχνολογική υποβάθμιση, απειλή που έχουν αναλύσει διεξοδικά σε δύο εκθέσεις, οι Μ. Ντράγκι και Ε. Λέτα. Και οι δύο επισημαίνουν την ανάγκη ενίσχυσης της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας, εσωτερικής αγοράς, τεχνολογικής βάσης της Ένωσης. Διαφορετικά «την περιμένει ο αργός θάνατος».

Πέμπτον, τη θεσμική ανεπάρκεια στη λήψη αποφάσεων όπως αποτυπώνεται στη λειτουργία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και του Συμβουλίου Υπουργών (πρόβλημα που θα επιδεινωθεί λόγω και της νέας διεύθυνσης όπως επισημαίνουν οι εκθέσεις της Επιτροπής).

Αποτελεί επομένως φενάκ η πεποίθηση ότι η ευρωπαϊκή άμυνα μπορεί από μόνη της να λειτουργήσει για την αντιμετώπιση της Ρωσίας. Η Ένωση χρειάζεται καθολική μεταρρύθμιση - εμβάθυνση προς την κατεύθυνση της ομοσπονδίας με τροποποίηση των Συνθηκών. Εάν η επιλογή αυτή δεν είναι πολιτικά εφικτή, τότε ομάδα πρόθυμων κρατών-μελών θα πρέπει να προχωρήσει στην Ευρωπαϊκή Πολιτική Ένωση με, μεταξύ άλλων, κατάργηση της ομοφωνίας (στη βάση ενός φρένου ασφάλειας – Emergency brake), γνήσια κοινή άμυνα με εγγύηση των εξωτερικών συνόρων κ.ά. Αυτή εμφανίζεται ως η μόνη ρεαλιστική στρατηγική για την επιβίωση της Ένωσης ως ισχυρού συντελεστή στην εποχή της επιθετικότητας των νέων αυτοκρατοριών (ΗΠΑ, Κίνα, Ρωσία) και γεωπολιτικών ανακατατάξεων.

Ο Π.Κ. Ιωακειμίδης είναι ομότιμος καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚ-ΠΑ), πρώην ηρεοθεωτής - σύμβουλος του ΥΠΕΞ και μέλος της συμβουλευτικής επιτροπής του ΕΛΙΑΜΕΠ